

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:
E.F. Weijdema
070 - 441 67 48
ef.weijdema@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
29 september 2017

Ons kenmerk
PZH-2017-612720210

Bijlagen
3

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Kerndocument Koers Rijke Groenblauwe Leefomgeving

Geachte Statenleden,

Met deze brief bieden wij u het 'kerndocument Koers Rijke Groenblauwe Leefomgeving' aan. Dit document is een uitwerking van de koersen die voortkomen uit een breed maatschappelijk proces en geeft invulling aan realisering van een gezonde leefomgeving en een aantrekkelijk landschap (inclusief Erfgoed, etc.). In deze brief bieden wij onze visie aan op de betekenis van het Kerndocument voor de provincie. Indien u de voorstellen in het Kerndocument deelt, willen wij graag in samenspraak met de maatschappelijke partijen een vervolg geven aan de uitwerking van de koersen in een Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving.

Aanleiding

In 2013 heeft de provincie Zuid-Holland de Beleidsvisie Groen vastgesteld. Deze visie betrof een nieuwe koers in de groene ruimte, waaraan verschillende redenen ten grondslag lagen. De belangrijkste waren de veranderende maatschappelijke behoeften en de decentralisatie van rijkstaken voor groen naar provincies.

Tijdens de uitvoering van de Beleidsvisie Groen werd de provincie geconfronteerd met forse bezuinigingen door het Rijk en daardoor jaren van onzekerheid over de uitvoering. De provincie hecht nog steeds aan continuïteit van de uitvoering van de Beleidsvisie Groen. Tegelijkertijd is er een aantal ontwikkelingen die het noodzakelijk maken om de Beleidsvisie te actualiseren. De provincie heeft het voornemen om deze actualisatie vorm te geven door het opstellen van een visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving met handelingsperspectief. De visie beschrijft het 'wat', het handelingsperspectief legt de focus op de 'hoe-vraag'.

Er zijn verschillende redenen om de Beleidsvisie Groen te actualiseren:

1. Met de decentralisatie van het natuurbeleid en de invoering van de wet Natuurbeheer heeft de Beleidsvisie Groen op onderdelen aanvulling nodig, onder meer op het gebied van het soortenbeschermings- en faunabeleid.

2. Met name de verstedelijkingsopgave werpt haar schaduw vooruit en heeft (grote) consequenties voor het groenbeleid.
3. Daarnaast speelt de klimaatopgave en de consequenties ten aanzien van mitigatie en adaptatie. Klimaatadaptatie heeft op diverse manieren een relatie met het doel om de biodiversiteit te behouden en te versterken.

De provincie volgt de laatste jaren een aanpak van samenwerking met maatschappelijke partners. Wij willen Netwerkend Werken versterkt voortzetten. Deze werkwijze staat borg voor het sneller realiseren van de uitvoering.

Ter bevestiging van ons voornemen: Uit de evaluatie van het Natuurpact blijkt dat met maximale inzet van de provincies het doelbereik van de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) kan worden vergroot van 55% in 2015 naar 65% in 2027. Dat is op het eerste gezicht goed nieuws, maar brengt tegelijk het besef met zich mee dat de provincies er nog niet zijn.

Producten en relatie met vernieuwd omgevingsbeleid

Het proces van actualisering verloopt in een aantal stappen. De eerste stap is het voorliggende Kerndocument Koers Rijke Groenblauwe Leefomgeving. Dit document is een tussenproduct voor de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving met handelingsperspectief. Deze visie leggen we u voor in het voorjaar van 2018 en vormt tevens input voor de Omgevingsvisie. Overigens zal een belangrijk deel van de Beleidsvisie Groen worden geïncorporeerd in het omgevingsbeleid. Voor beleidsvernieuwingen volgt de provincie Zuid-Holland de filosofie van de Omgevingswet: minder en overzichtelijker regels, lokaal maatwerk, meer ruimte voor maatschappelijke initiatieven en meer vertrouwen. De wet geeft veel ruimte aan samenwerking met maatschappelijke partners. De Omgevingsvisie krijgt een dynamisch karakter wat betekent dat op ieder moment thematische of gebiedsgerichte onderdelen aan de visie kunnen worden toegevoegd.

Voor de lange termijn wordt een proces gestart waarmee wij samen met onze partners willen komen tot een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving die ruimte biedt om te wonen, te werken en te recreëren. Met de afronding van de visie en de input voor de Omgevingsvisie is het proces dat we starten niet klaar. Het handelingsperspectief moet daarbij mogelijkheden bieden om samen verder te bouwen. Ook in de jaren daarna blijven wij samen met onze partners en netwerken werken aan de realisering van een gezonde leefomgeving waarin het welzijn van de burgers in Zuid-Holland centraal staat.

Gevolgen voor het functioneren van GS en PS

De provincie Zuid-Holland wil samen met maatschappelijke partners invulling geven aan realisering van de doelen. De provincie kiest daarbij voor een open planproces waarin Netwerkend Werken centraal staat. Deze aanpak kenmerkt zich door interactie met partners of stakeholders binnen een dynamische omgeving.

Een Netwerkende Overheid is één van de rollen die de provincie binnen een opgave kan innemen. Daarvoor zijn bepaalde vaardigheden en interventies nodig. Deze verschillen van de andere rollen (rechtmatige, presterende en responsieve overheid). Daar waar vanuit de samenleving initiatieven ontstaan zal de provincie aansluiting zoeken. Per voorstel of regio zal de

rol van de provincie verschillen. Netwerkend Werken is niet nieuw voor de provincie. Voorbeelden zijn de Erfgoed- en Landschapstafels, Groene Cirkels maar ook de Nationale Parken van Wereldklasse en het gebiedsprogramma Hoeksche Waard. De aanpak van de provincie binnen een rijke Groenblauwe Leefomgeving combineert elementen uit de verschillende rollen die hierboven zijn aangegeven. Een rechtmatige en presterende overheid blijft altijd verantwoordelijk voor de taken die liggen op het vlak van bescherming en beheer en de gedecentraliseerde wet Natuurbescherming. Concreet gaat het dan om realisatie van de restantopgave van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura 2000, soortenbeleid, flora en faunabeleid, etc.

In alle gevallen staat de samenwerking met onze maatschappelijke partners centraal. De dynamiek in de samenleving vraagt om een alerte en lerende overheid die de externe energie en het oplossend vermogen van partners in beleid en uitvoering weet in te zetten. De provincie zal niet meer alleen de gebaande paden bewandelen; zekerheden zijn er immers niet. De provincie laat ruimte voor verschil, experimenten, maatwerk en onzekerheden. De provincie opereert als een transparante organisatie die samen met de partners op zoek gaat naar kansen en oplossingen.

Samenwerken aan een gezonde leefomgeving en een aantrekkelijk landschap

De provincie Zuid-Holland wil samen met partners komen tot een meer natuurinclusieve samenleving, met een fysieke leefomgeving die aantrekkelijk en beschermend is (Planet), met meer welzijn en gezonder is (People) en met welvaart (Profit). Naast de intrinsieke waarde van natuur, water en biodiversiteit dragen deze op een nuttige en/of aangename wijze bij aan de leefomgeving, welzijn en welvaart.

Opgaven (inclusief bestaand beleid)

De uitwerking van de visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving en het handelingsperspectief komen voort uit de actualisatie van de Beleidsvisie Groen. Deze krijgt vorm door de uitwerking in een zestal opgaven:

1. Gezonde leefomgeving: vergroten welzijn en welbevinden van de mens
2. Stad: meer groen en blauw in en om de stad
3. Economie: natuurlijk kapitaal meenemen bij maatschappelijk verantwoord ondernemen
4. Participatie: stimuleren participatie en mede-eigenaarschap
5. Investeren in landschap
6. Behoud en versterken natuurgebieden, soortenbescherming en beheer

Belangrijk is dat we voortbouwen op bestaand beleid. Onze ambitie is om de biodiversiteit in Zuid-Holland te behouden en te versterken. Daar blijven we ons samen met onze partners volop voor inzetten. In het Natuurpact hebben we daarnaast nationale en internationale afspraken gemaakt om onze rijkdom aan plant- en diersoorten te behouden en te beschermen. De wet Natuurbescherming is daarvan de formele bekrachtiging. Bestaande afspraken over het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000 blijven onveranderd.

Hoe zijn we tot het Kerndocument gekomen?

Voor het opstellen van dit Kerndocument is gekozen voor een open planproces waarbij de uitwerking van 'buiten naar binnen' plaatsvindt. In deze aanpak is niet gekozen voor kaderstelling. Een beleidskader past immers – op dit moment - niet goed in de filosofie van Netwerkend Werken. In de visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving zullen wel richtinggevende uitspraken en keuzes worden voorgesteld waarbij gebiedspartijen zelf ideeën ontwikkelen om bijvoorbeeld groenblauwe dooradering deel te laten zijn van een gebiedsontwikkeling.

1. Werkateliers

Voor de totstandkoming van dit kerndocument zijn op 16, 20 en 23 juni 2017 werkateliers in Gouda, Zoetermeer en Dordrecht georganiseerd. De provincie Zuid-Holland staat voor grote uitdagingen op het gebied van klimaat, verstedelijking, demografie, economie en mobiliteit. Hetzelfde geldt voor milieu, recreatie, natuur en energie. Tijdens de werkateliers is nagegaan hoe we samen kansen creëren om de leefomgeving naar een hoger niveau te tillen. Om die reden deed de Provincie Zuid-Holland tijdens de werkateliers een beroep op alle partners. Door ideeën en visies te combineren onderzochten de partners samen hoe die aantrekkelijke leefomgeving in 2030 gerealiseerd kan worden. Ideeën zijn vormgegeven in 'deals' en omgezet naar initiatieven. De Provincie gaat deze initiatieven verder ontwikkelen, samen met direct betrokken partners. Ook zijn deze initiatieven belangrijke input voor dit Kerndocument.

2. Integratie met Omgevingsbeleid?

Niet alleen de werkateliers leverden input voor het Kerndocument. Wij verwijzen naar het intensieve traject dat in het voorjaar is gevolgd met betrekking tot het te ontwikkelen omgevingsbeleid. De uitwerking daarvan heeft vorm gekregen in een koepelnotitie 0.3 (Zuid-Holland vernieuwt. Zo doen we dat!). Een van de ambities is Gezonde Leefomgeving en Aantrekkelijk Landschap. De visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving zal input leveren voor de Omgevingsvisie van de provincie.

3. Droombijeenkomst Provinciale Staten

Parallel is met de Statenleden van de Commissie Duurzame Ontwikkeling gesproken. De start van deze gesprekken was een 'droombijeenkomst', waarin met Statenleden is gekeken naar de centrale elementen voor realisering van een rijke groenblauwe leefomgeving. De ideeën zijn verwerkt in een doelenboom. Eenzelfde uitwerking heeft plaatsgevonden voor de uitkomsten van de werkateliers. Beiden zijn op 27 september in een door de Commissie Duurzame Ontwikkeling georganiseerde netwerkbijeenkomst besproken met externe partners. De doelenboom maakt nu deel uit van het bijgevoegde Kerndocument.

Resultaat

Het resultaat van het gevolgde proces is een gedragen doelenboom met koersen voor de zes genoemde opgaven. Deze zijn uitgewerkt in het Kerndocument. Dit document is een tussenproduct als opmaat naar de definitieve visie en het handelingsperspectief Rijke Groenblauwe Leefomgeving. Provinciale Staten krijgt de definitieve visie in het voorjaar 2018 aangeboden.

Wij verzoeken Provinciale Staten het Kerndocument te bespreken en vast te stellen. Daarmee stellen we gezamenlijk de koers vast en laten onze maatschappelijke partners zien wat de inzet van de provincie is. Omdat de visie zich 'van buiten naar binnen' begeeft is vaststelling belangrijk voor het draagvlak van externe partijen. En ook een beloning voor de energie die zij in dit proces steken en hebben gestoken. Dat vertaalt zich niet alleen in het oppakken en uitwerken / uitvoeren van de initiatieven, maar ook in het vormgeven van de visie door gezamenlijk de pen op te pakken. Daarmee ontstaat een breed gedragen visie die niet louter is gebaseerd op de kaders van de provincie, maar op de ideeën, verwachtingen, wensen en 'deals' van de samenleving zelf.

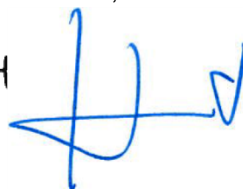
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Kerndocument Koers Rijke Groenblauwe Leefomgeving
- Doelenboom
- Overzicht van de initiatieven